

ශ්‍රී ලංකා ගණකාධිකරණ හිල්පීය ආයතනය

අදියර III විභාගය - 2023 ජූලි

ප්‍රශ්න පත්‍රය සහ යෝජීත උත්තර

(301) මුල්‍ය වාර්තාකරණය (FAR)

ශ්‍රී ලංකා ගණකාධිකරණ හිල්පීය ආයතනය
නො. 540 , පුරුෂ මුරුත්තෙවිටුවේ ආනන්ද නාහිමි මාවත,
නාරාජේන්පිට, කොළඹ 05.
දුරකථන : 011-2-559 669

මෙය අධ්‍යාපන හා පුහුණු කිරීම අංශයේ ප්‍රකාශනයකි

ශ්‍රී ලංකා ගණකාධිකරණ හිල්පිය ආයතනය

අදියර III විභාගය - 2023 ජූලි

(301) මූල්‍ය වාර්තාකරණය

යෝජිත උත්තර

අනිවාර්ය ප්‍රශ්න 4
(මුළු ලක්ෂණ 20)

A කොටස

පළමුවන ප්‍රශ්නය සඳහා යෝජිත පිළිතුරු :

පරිවෙශ්දය 01 - සංවිධාන ව්‍යුහය ගිණුම්කරණයේ ආචාර ධර්මවල වැදගත්කම හා මූල්‍ය වාර්තාකරණය සඳහා ව්‍යුහය සංකල්පනාත්මක ආකෘතිමය රාමුව

(a) 01. අදාළ බව

මූල්‍ය තොරතුරු පරිඹිලකයින්ට ප්‍රයෝගනවත් වීමට නම්, පරිඹිලකයින් විසින් ගනු ලබන තීරණවල වෙනසක් කිරීමට ඔවුන්ට හැකියාව තිබිය යුතුය. මූල්‍ය තොරතුරුවල ප්‍රරේර්කථන වට්නාකම සහ තහවුරු කිරීමේ අගය යන දෙකම ස්ථාපිත කළ විට අදාළත්වය සහතික කෙරේ.

02. විශ්වාසවන්ත නියෝජනය

සකස් කළ මූල්‍ය ප්‍රකාශන සම්පූර්ණ, මධ්‍යස්ථා සහ දේශ වලින් තොර නම් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල විශ්වාසවන්ත නියෝජනය සහතික කෙරේ.

(ලක්ෂණ 03)

(b) අඛණ්ඩ පැවැත්ම

ව්‍යාපාරයක් මූල්‍ය ප්‍රකාශන සකස් කරන්නේ නම් ව්‍යාපාරය පවත්නා ව්‍යාපාරයක් වශයෙන් දුරදක්නා අනාගත කාලයක් සඳහා අඛණ්ඩව මෙහෙයුම් කටයුතුවල යෙදෙන්නේ යැයි උපකල්පනය කරමිනි.

(ලක්ෂණ 02)

(මුළු ලක්ෂණ 05)

දෙවන ප්‍රශ්නය සඳහා යෝජිත පිළිතුරු :

පරිවෙශ්දය 01 - සංවිධාන ව්‍යුහය ගිණුම්කරණයේ ආචාර ධර්මවල වැදගත්කම හා මූල්‍ය වාර්තාකරණය සඳහා ව්‍යුහය සංකල්පනාත්මක ආකෘතිමය රාමුව

පහත සඳහන් දෙකෙන් එකුම එකක් පැහැදිලි කිරීම සම්පූර්ණ ලක්ෂණ ලබා ගැනීමට ඉඩ සලසයි

සංකලිත වාර්තාවක ප්‍රධාන මුළුකාංග

සංකලිත වාර්තාවක මුළුක වශයෙන් එකිනෙකට සම්බන්ධ ව්‍යුහය අනෙක්නා වශයෙන් බැහැර නොවන අන්තර්ගත අංග පික් ඇතුළත් වේ.

1 ව්‍යාපාර ආකෘතිය

ප්‍රධාන ක්ෂේත්‍ර

- ව්‍යාපාර සංවිධානයේ දැක්ම සහ මෙහෙවර
- සංවිධාන ව්‍යුහය , ව්‍යාපාරික ක්‍රියාකාරකම් සහ ක්‍රියාවලීන්
- ව්‍යාපාරයේ මූලික යොදවුම් සහ ඒ මත ඇති වන නිමවුම් හා ප්‍රතිඵල
- උපායකුම්ක ඉලක්ක, ප්‍රධාන අවදානම සහ අවස්ථා
- සියලු ප්‍රාග්ධන වර්ග ආදායම

විවිධ ව්‍යාපාර අංශ මත පදනම් වූ ව්‍යාපාර ආකෘති අතර සැලකිය යුතු වෙනසක් ඇති බැවින්, කොටස් වශයෙන් ඉදිරිපත් කිරීම ප්‍රයෝග්‍රන්තවත් වනු ඇත.

2 ආයතනික විශ්ලේෂණය හා බාහිර පරිසරය

ප්‍රධාන ක්ෂේත්‍ර

- හිමිකාරීත්වය සහ මෙහෙයුම් ව්‍යුහය
- ප්‍රධාන ක්‍රියාකාරකම් සහ වෙළඳපාල
- වෙළඳපාල ස්ථානගත කිරීම
- මූලික ප්‍රමාණාත්මක තොරතුරු (ලදා - පිරිවැටුම, සේවක සංඛ්‍යාව)

බාහිර පරිසරය

- ප්‍රධාන ඇල්මැති පාර්ශවයන්ගේ නෙතික අවශ්‍යතා සහ ඇල්ම
- සාර්ව හා සූක්ෂම ආර්ථික තත්ත්වයන්
- තරගකරුවන්ගේ සාලේක්ෂ ගක්තින් සහ දුරවලතා සහ පාරිභෝගික ඉල්ලුම වැනි වෙළඳපාල බලවේග
- තාක්ෂණික වෙනස්කම් වල බලපෑම
- පාරිසරික අභියෝග
- සංවිධානය ක්‍රියාත්මක වන්නාවූ නෙතික සහ නියාමන පරිසරය
- රටතුල දේශපාලන පරිසරය

3 ප්‍රාග්ධනය කළමණාකරණය / කාර්ය සාධනය කළමනාකරණය

ප්‍රධාන ක්ෂේත්‍ර

- ඉලක්ක , අවදානම සහ අවස්ථාවන් සම්බන්ධ ප්‍රමාණාත්මක දරුණන
- ව්‍යාපාරයේ වර්තමාන කාර්යසාධනය සහ බාහිර දැක්ම අතර ප්‍රාග්ධනය සහ සම්බන්ධය මත සංවිධානයේ බලපෑම (ධනාත්මක සහ සංණාත්මක යන දෙකම)
- ප්‍රධාන කාර්යසාධන දරුණක (KPI)
- කාර්යසාධනය කෙරෙහි රෙගුලාසි සැලකිය යුතු බලපෑමක් ඇති කරන විශේෂ අවස්ථා

4 ඇල්මැති පාර්ශවයන් සමග සඛ්‍යතා

ප්‍රධාන ක්ෂේත්‍ර

- සංවිධානය එහි ඇල්මැති පාර්ශවයන් හඳුනා ගන්නා ආකාරය

- ඇල්මැති පාරුවයන් සමග අන්තර්ක්‍රියා කිරීමේ ක්‍රියාවලිය
- ඇල්මැති පාරුවයන්ගේ ප්‍රමාණාත්මක ගැටළු හඳුනා ගැනීම
- සංවිධානයේ ප්‍රතිඵල, සබඳතා සහ බාහිර දැක්ම තක්සේරු කිරීමට ඇල්මැති පාරුවයන් දායක වන ආකාරය.

5 උපාය මාරුග සහ සම්පත් වෙන් කිරීම

ප්‍රධාන ක්ෂේත්‍ර

- ආයතනයෙහි කෙටිකාලීන , මධ්‍ය කාලීන හා දිගු කාලීන උපායමාරුගික අරමුණු
- පුළුල් වෙළෙදපෙළනි ව්‍යාපාරය සේරානගත වී ඇති ආකාරය
- දිරෝසකාලීන උපායමාරුග වර්ථමාන ව්‍යාපාරික ආකෘතියට අදාළ වන ආකාරය
- සම්පත් වෙන් කිරීමේ සැළපුම
- කෙටිකාලීන , මධ්‍යකාලීන සහ දිරෝසකාලීන වගයෙන් ඉලක්ක ප්‍රතිඵල මතින ආකාරය සහ ව්‍යාපාර ඉලක්කයන්ගේ ප්‍රථිපල හඳුනා ගැනීම
- උපාය මාරුග ඉලක්කයන්ට එරෙහි කාර්යසාධනය

6 බාහිර දැක්ම

ප්‍රධාන ක්ෂේත්‍ර

- බාහිර පරිසරය සම්බන්ධයෙන් ආයතනයෙහි අපේක්ෂාවන්
- එය ආයතනයට බලපානු ලබන්නේ කෙසේද යන්න
- පැන තැනිය හැකි අවිනිශ්චිතතා සහ තීරණාත්මක / ඉතා වැදගත් අභියෝගයන්ට ප්‍රතිවාර දැක්වීමට ආයතනය වර්තමානයෙහි සූදානම් වී ඇති ආකාරය

7 පාලනය

ප්‍රධාන ක්ෂේත්‍ර

- ආයතනයේ නායකත්ව ව්‍යුහය
- ආයතනය විසින් අනුගමනය කරනු ලබන්නාවූ සාංගමික යහපාලනය පිළිබඳ අනිවාර්ය සහ ස්වේච්ඡා නීති සංග්‍රහය
- ආයතනය විසින් ක්‍රියාත්මක කරන්නාවූ සඳාවාරාත්මක නීති පද්ධති
- උපාය මාරුගික තීරණ ගැනීමට සහ සාංගමික යහපාලන නීති සංග්‍රහය සහ අනුගත කිරීමට සහ අධික්ෂණය කිරීමට යොදාගනු ලබන්නා වූ විශේෂිත ක්‍රියාවලින්

8 අවදානම් කළමණාකරණය සහ අභ්‍යන්තර පාලනය

ප්‍රධාන ක්ෂේත්‍ර

- අවදානම් සහ අවස්ථාවන් සම්බන්ධ නිශ්චිත මූලාශ්‍ර
- පැනතැනිය හැකි අවදානම් සහ අවස්ථා පිළිබඳ ආයතනයෙහි තක්සේරුව
- ප්‍රධාන අවදානම් අවම තීරීම හෝ කළමණාකරණය කිරීම සඳහා අනුගමනය කරනු ලබන්නාවූ විශේෂිත පියවර
- අභ්‍යන්තර පාලනය, අභ්‍යන්තර පාලනයන්හි සංශ්‍යායිතාවය සහ ඇල්මැති පාරුවන්ගේ අවශ්‍යතා සුරක්ෂිත කිරීම පිළිබඳ අනාවරණය කිරීමට අධ්‍යක්ෂක මණ්ඩලයෙහි ඇති වගකීම වාර්ථා කිරීම

(ලක්ණ 05)

නුත්වන ප්‍රයෝග සඳහා යෝජිත පිළිතුරු :

පරිචේදය 02 - මූල්‍ය ප්‍රකාශන සකස් කිරීමේදී ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත වල නියාමන අවශ්‍යතා සහ යෙදීම් සහ අනාවරණය කිරීමේ අවශ්‍යතා

සේවාව	ගාස්තු වෙන් වෙන් වියයෙන් ගාස්තු	ගණනය කිරීම	SLFRS 15 අනුව මිල
පස් සාම්පල් පරික්ෂාව	500,000	500,000/8,000,000*7,500,000	468,750
ව්‍යුහගත ඉංජිනේරු සේවා	2,500,000	2,500,000/8,000,000*7,500,000	2,343,750
මුළුක ප්‍රමාණ	3,000,000	3,000,000/8,000,000*7,500,000	2,812,500
අැස්තමේන්තු සැකසීමේ සේවා			
යාන්ත්‍රික විදුලි සහ	2,000,000	2,000,000/8,000,000*7,500,000	1,875,000
ජලනාල සේවා සඳහා			
	8,000,000		7,500,000

(කොණ 05)

හතරවන ප්‍රයෝග සඳහා යෝජිත පිළිතුරු :

පරිචේදය 02 - මූල්‍ය ප්‍රකාශන සකස් කිරීමේදී ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතවල නියාමන අවශ්‍යතා සහ යෙදීම් සහ අනාවරණය කිරීමේ අවශ්‍යතා

(a) වෙනත් විස්තිරණ ආදායමවල සංරචක

පහත සඳහන් තිනැම සංරචක තුනක් සඳහන් කිරීමෙන් සම්පූර්ණ කොණු ලබා ගත හැක

- ප්‍රත්‍යාගෙන අතිරික්තයන්ගේ සිදු වන්නා වූ වෙනස්වීම්.
- නිශ්චිත ප්‍රතිලාභ සැලසුම්වල ආයු ගණන ලාභ සහ අලාභ.
- නිශ්චිත ප්‍රතිලාභ සැලසුම් නැවත මැනීම
- විදේශ මෙහෙයුමක මූල්‍ය ප්‍රකාශන පරිවර්තනය කිරීමෙන් පැනනගින ලාභ හා අලාභ.
- වෙනත් විස්තිරණ ආදායම මගින් සාධාරණ අගය මතින මූල්‍ය වත්කම්වල ලාභ හා අලාභ.
- මුදල් ප්‍රවාහ ඉදිරි රකුම මගින් පැනනගින්නාවූ ලාභ හා අලාභ.
- ලාභය හෝ අලාභය හරහා සාධාරණ වටිනාකමකින් නම් කරන ලද වගකීම්. (සාධාරණ වටිනාකමේ වෙනස් වීමේ ප්‍රමාණය වගකීම් ඊය අවදානමේ වෙනස්වීම් වලට හේතු වේ)

(කොණ 03)

(b) කෙටිකාලීන සේවක ප්‍රතිලාභ

පහත සඳහන් ඔහුගේ සංරච්ච දෙකක් සඳහන් කිරීමෙන් සම්පූර්ණ කොණු ලබා ගත හැක

- වැටුප් හා වේතන
- ගෙවීම් සහිත වාර්ෂික නිවාසු
- ගෙවීම් සහිත අසන්නිප නිවාසු
- ගෙවීම් සහිත මාතෘත්ව/පීතෘත්ව නිවාසු
- ලාභ කොටස් ප්‍රසාද දීමනා
- මූල්‍ය නොවන ප්‍රතිලාභ (වෙළඳ ප්‍රතිකාර, කාර්, නොමිලේ/සහනාධාර හාන්ස් හෝ සේවා)
- නොමිලේ/සහනාධාර හාන්ස් හෝ සේවා

(කොණු 02)
(මුළු කොණු 05)

A කොටසෙහි අවසානය

පස්වන ප්‍රයෝග සඳහා යෝජිත පිළිතුරු :

පරිච්ඡේදය 03 කොටස II - ප්‍රසිද්ධ කිරීම සඳහා වූ සිම්ත වගකීමක් සහිත සමාගමක මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙළ කිරීම

සිම්ත ලක් පොදුගලික සමාගම
2023/3/31 න් අවසන් වර්ෂය සඳහා
මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශය

Rs. 000
බදු පෙර ලාභය (1,015 -275)
+/- ගැලුපුම්
යන්ත්‍ර ඉවත් කිරීමේ ලාභය (W3)
ණය පොලී වියදම
පාරිතෝධිත වෙන් කිරීම
ක්ෂය වීම (W3)
(-) පාරිතෝධිත ගෙවීම (W5)
(-) බදු ගෙවීම (W1)
කාරක ප්‍රාග්ධන සංවලනය
තොග වැඩි වීම
වෙළඳ හා අනෙකුත් ලැබිය යුතු දී අඩුවීම
වෙළඳ හා අනෙකුත් ගෙවිය යුතු දී වැඩි වීම
මෙහෙයුම් කටයුතු වලින් ජනනය වූ ඇද්ධ මූදල් ප්‍රවාහය
ආයෝජන ක්‍රියාකාරකම්
ලපකරණ ඉවත් කිරීම
ඉඩම් මිල දී ගැනීම (W3)
ආයෝජන ක්‍රියාකාරකම් වල යෙදුවූ ඇද්ධ මූදල් ප්‍රවාහය
මූල්‍ය ක්‍රියාකාරකම්
ගෙවූ ලාභාංග (W2)
ගෙවූ බැංකු ඣය (W6)
ගෙවූ ඣය පොලිය (W4)
ණය ලබා ගැනීම
මූල්‍ය ක්‍රියාකාරකම් වල යෙදුවූ ඇද්ධ මූදල් ප්‍රවාහය
කාලවිශේදය මූදල් හා මූදල් සමාන දී වල ඇද්ධ වෙනස් වීම
ආරම්භක මූදල් හා මූදල් සමාන දී
2023 මාර්තු 31 දිනට අවසන් මූදල් හා මූදල් සමාන දී
900
1,900
2,800

පෙර වැඩි

W1 – වර්ෂය සඳහා බදු වියදම

ගෙවීය යුතු බදු		
මුදල	90	ඉ/ගෙ/ ගේෂය 1,100
ප/ගෙ/ ගේෂය	1,300	බදු වියදම 290
	1,390	

W2 - ලාභාංශ ගෙවීම්

රඳවාගත් ඉපයුම්		
ලාභාංශ	100	ඉ/ගෙ/ ගේෂය 1,800
ප/ගෙ/ ගේෂය	2,150	බදු පසු ලාභය 450
	2,250	

W3 – දේපල පිරියක උපකරණ ඉවත් කිරීම

දේපල පිරියක හා උපකරණ		
ඉ/ගෙ/ ගේෂය	13,000	ඉවත් කිරීම ගිණුම 2,900
මුදල	9,900	ප/ගෙ/ ගේෂය 20,000
	22,900	
සමුච්චිත ක්ෂය		
ඉවත් කිරීම ගිණුම	1,200	ඉ/ගෙ/ ගේෂය 7,000
ප/ගෙ/ ගේෂය	9,500	ක්ෂය 3,700
	10,700	
ඉවත් කිරීමේ ගිණුම		
උපකරණ	2,900	සමුච්චිත ක්ෂය 1,200
ලාභ/පාඩු	1,050	මුදල 2,750
	3,950	

W4 – පොලී වියදම

උපවිත පොලී		
මුදල	75	ඉ/ගෙ/ ගේෂය 300
ප/ගෙ/ ගේෂය	500	පොලී වියදම 275
	575	

W5 – පාරිනෝෂිත වියදම

පාරිනෝෂිත වියදම් හර	900
පාරිනෝෂිත වෙන් කිරීම බැර	900

පාරිතෝෂික වෙන් කිරීම

මුදල	650	ඉ/ගේ/ ගේෂය	4,400
ප/ගේ/ ගේෂය	4,650	පාරිතෝෂික වියදම්	900
	5,300		5,300

W6 - බැංකු මාරු

බැංකු මාරු			
මුදල	100	ඉ/ගේ/ ගේෂය	12,100
ප/ගේ/ ගේෂය	13,500	පොලී වියදම්	1,500
	13,600		13,600
(මුළු තොග 10)			

හයවන ප්‍රක්ෂණය සඳහා යෝජිත පිළිතුරු :

(a)

01. සුළු හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යාපාර සඳහා වන ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතයට අනුව තොග පිරිවැය හෝ ගුද්ධ උපලබාධි අගය යන දෙකෙන් අඩු අගයට මැනිය යුතුය. වාර්ථාකරණ දිනට පසුව පිරිවැයට වඩා ගුද්ධ උපලබාධි අගය අඩු බවට හඳුනා ගැනීම මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ගළපන සිදුවීමකි. එම නිසා තොග වාර්ථාකරණ දිනට පිරිවැය හෝ ගුද්ධ උපලබාධි අගය යන දෙකෙන් අඩු අගයට වාර්ථාකර එම අගයන් අතර වෙනස කාලවිශේදයේ වියදමක් ලෙස හඳුනා ගත යුතුය.

02. සුළු හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යාපාර සඳහා වන ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතයට අනුව මාරු ගැනුම් පිරිවැය ප්‍රාග්ධනික කිරීමට අදාළ ප්‍රතිපාදනයන් ලබා දී නොමැතු. එම නිසා ගෞචිනැගිල්ල ඉදිකිරීමට ලබාගත් මාරු මූදලට අදාළ පොලිය කාලවිශේදයේ වියදම ලෙස හඳුනා ගත යුතුය.

03. ක්ෂේත්‍ර ක්ෂේත්‍ර හේතුවන ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතය අනුව මාරු වීම ගිණුම්කරණ ඇස්ක්‍රීතමේන්තු වෙනසකි. මෙය අපේක්ෂිත පරිදි සකස් කළ යුතුය. එම නිසා (2022) අප්‍රේල් (1) දින සිට එදිනට පවතින ක්ෂේත්‍ර හැකි අගය ඉතිරි එලදායී ජ්‍වල කාලය පුරාවට සරල මාරු ක්ෂේත්‍ර ප්‍රමිතයට බෙදාහැරිය යුතුය.

(තොග 05)

(b) පරිවිශේදය 02 - මූල්‍ය ප්‍රකාශන සහකස් කිරීමේදී ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතවල නියාමන අවශ්‍යතා සහ යෝජිමේ සහ අනාවරණය කිරීමේ අවශ්‍යතා

1. 2021/2022 වර්ෂය සඳහා වාර්ෂික ක්ෂේත්‍ර ප්‍රමාණය

- = පිරිවැය - සුන්ඩුන් අගය / අපේක්ෂිත එලදායී ජ්‍වල කාලය
- = 4,000,000 - 0 / 5
- = 800,000

යන්ත්‍රයේ ප්‍රථම වර්ෂය සඳහා ක්ෂේත්‍ර ප්‍රමාණය රු. 800,000

2022/2023 වර්ෂය සඳහා ක්ෂය ප්‍රමාණය

$$= 3,200,000 - 0 / 8$$

$$= \underline{400,000}$$

මේ අනුව එලදායී ජ්‍යෙෂ්ඨ වෙනස ගිණුම්කරණ ඇස්තමේන්තු වෙනසක් වන අතර, එය සිදුකල වර්ෂයට සහ රැන් ඉදිරියට අදාළ වේ. මේ අනුව 2022/2023 වර්ෂය සඳහා වාර්තාකල යුතු ක්ෂය ප්‍රමාණය රු.400,000 දක්වා අඩු වේ.

2 මෙය ගිණුම්කරණ දේශයකි. එබැවින් එය නැවත සලකා බැලිය යුතුය. වැරදි නිවැරදි කළ යුතුය. පරිගණකයක් මිලදී ගැනීම ප්‍රාග්ධන වියදමක් වන අතර එය යන්තුයක් ලෙස ප්‍රාග්ධනිකරණය කළ යුතුය. එවිට 2023/03/31 වර්ෂය සඳහා අය කරන වියදම් රුපියල් ලක්ෂ තුනකින් (300,000) අඩු වේ. නමුත් පරිගණකයට අදාළව ක්ෂයවේම 2023 මාර්තු මාසයේ වියදම් ලෙස සටහන් කළ යුතුය.

ඒ අනුව මාසයක ක්ෂයවේම රු.6,250/- (300,000/4 x 1/2 = 6,250) ලබා දිය යුතුය.

(කොන් 05)
(මුළු කොන් 10)

නත්වන ප්‍රයෝග සඳහා යෝජිත පිළිතුරු :

පරිවේශ්දය 02 - මූල්‍ය ප්‍රකාශන සකස් කිරීමේදී ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතවල නියාමන අවශ්‍යතා සහ යේදීමේ සහ අනාවරණය කිරීමේ අවශ්‍යතා

(a)

මෙය ඉදිකිරීම් කටයුතු සඳහා නිශ්චිතව ලබාගන්නා ලද මාස මුදලකි. එම නිසා ලබාගත් මුළු මාස මුදලේ පොලිය ප්‍රාග්ධනිත කළ හැකිය. ප්‍රාග්ධනිත කිරීම ආරම්භ කළ යුත්තේ වත්කම මත වියදම් දැරීම ආරම්භ කළ පසුය. එම නිසා ප්‍රාග්ධනිත කළ හැක්කේ මාස 11 සඳහා වූ මාස ගැනුම් පිරිවැය පමණි.

SRI LANKA

$$\text{ABC බැංකුව } 40,000,000 * 16 \% * 11/12 = 5,866,666.66$$

$$\text{PQR බැංකුව } 15,000,000 * 18 \% * 11/12 = 2,475,000.00$$

$$= 8,341,666.66$$

$$(\text{අඩු කළා}) - \text{අංශයේ } 1,100,000 * 11/12 = (1,008,333.33)$$

$$\text{ප්‍රාග්ධනිත කළ හැකි අය } = \underline{7,333,333.33}$$

විකල්ප පිළිතුරු

මාස පොලි:

$$\text{ABC බැංකුව} = 40,000 \times \frac{16}{100} \times \frac{11}{12} = 5,867$$

$$\text{PQR බැංකුව} = 15,000 \times \frac{18}{100} \times \frac{11}{12} = \underline{\underline{2,475}}$$

$$\begin{aligned}
 \text{ණය ගැනුම් පිරිවැය ප්‍රාග්ධනීකරණ අනුපාතය} &= \frac{8,342}{55,000} \times 100 = 15.17\% \\
 \text{ණය ගැනුම් පිරිවැය} &= 50,000 \times 15.17\% = \underline{\underline{7,583,636}}
 \end{aligned}$$

$$\text{ප්‍රාග්ධනීකරණය කළ යුතු ඣය ගැනුම් පිරිවැය} = 7,583,636 - \left[1,100,000 \times \frac{11}{12} \right] = \underline{\underline{6,575,303}}$$

(ලක්ෂ 06)

(b)

1. බැඳීමක් ඇති කරන සිද්ධියක්

ව්‍යාපාරය හට බැඳීම නිදහස් කිරීමට තාත්වික විකල්පයක් නොමැති වන ආකාරයෙන් ඇති සිදුවීම් ප්‍රතිඵලයක් සේ පැන නැගුණ ව්‍යාපාරය නෙතික හෝ සම්මුතික බැඳීමකට ලක්කරන සිදුවීමකි.

2. ප්‍රතිපාදනයක්

කාලය හෝ ප්‍රමාණය පිළිබඳ අවනිශ්චිතතාවයක් සහිත වගකීමකි.

(ලක්ෂ 04)

(මුළු ලක්ෂ 10)

B කොටසහි අවසානය

අවබන ප්‍රශ්නය සඳහා යෝජිත පිළිතුරු :

පරිවිශේෂය 03 කොටස I - ප්‍රසිද්ධ කිරීමේ අරමුණ මත සීමිත සමාගමක මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීම

(a)

සීමා සහිත රිවඩ් පොදු සමාගම

2023/03/31 දිනෙන් අවසන් වසර සඳහා ලාභ ලාභ සහ වෙනත් විස්තීර්ණ ප්‍රකාශනය

	(රු.'000)
විකුණුම්	295,000
විකුණුම් පිරිවැය ($134,000 + 800$) (W - 6)	(134,800)
දළ ලාභය	160,200
වෙනත් ආදායම් (W - 5)	8,608
	168,808
<u>අඩු කළා - වියදම්</u>	
බඳාහැරීමේ වියදම් (W - 3)	(32,000)
පරිපාලන වියදම් (W - 2)	(48,200)
මූල්‍ය වියදම් (W - 4)	(10,500)
බදු පෙර ලාභය	78,108
ආදායම් බදු (W - 8)	(6,250)
බදු පසු ලාභය	71,858
වෙනත් විස්තීර්ණ ආදායම	5,000
	76,858

(කොණු 10)

(b)

සීමා සහිත රිවඩ් පොදු සමාගම

2023/3/31 දිනට මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශය

	(රු.'000)	(රු.'000)
<u>වත්කම්</u>		
ඡංගම නොවන වත්කම්		143,800
දේපල පිරියන සහ උපකරණ		
ඡංගම වත්කම්		
තොගය ($47,000 - 800$) (W - 6)	46,200	
වෙළඳ ලැබිය යුතු දැ (16,500 + 800 - 692)	16,608	
ලැබිය යුතු ආදායම් බදු (W - 8)	2,900	
පෙර ගෙවුම් ගාස්තු	9,000	
මුදල් හා මුදල් සමාන දැ	20,975	95,683
<u>මුළු වත්කම්</u>		239,483
<u>හිමිකම් සහ වගකීම්</u>		

ප්‍රකාශන ප්‍රාග්ධනය	120,000	
ප්‍රත්‍යාගණන සංචිතය	5,000	
රදුවාගත් ඉපයුම්	91,358	
		216,358
ඡංගම නොවන වගකීම්		
කල්බදු ගෙයහිම් (W - 1)	5,806	
පාරිතෝෂිකය සඳහා ප්‍රතිපාදන	9100	
		14,906
ඡංගම වගකීම්		
වෙළඳ ගෙවිය යුතු දැ	6,500	
කල්බදු ගෙයහිම් (W - 1)	1,219	
ගෙවිය යුතු විගණන ගාස්තු	500	
		8,219
මුළු හිමිකම සහ වගකීම		<u>239,483</u>

(ලක්ෂ 08)

(c)

සීමා සහිත රිවඩ් පොදු සමාගම
2023/3/31 න් අවසන් වර්ෂය සඳහා ස්කන්ධය වෙනස් වීමේ ප්‍රකාශය

	ප්‍රකාශන ප්‍රාග්ධනය	ප්‍රත්‍යාගණන සංචිතය	රදුවාගත් ඉපයුම්	එකතුව (රු.'000)
2022/4/1 ට ගේෂය	120,000	-	19,500	139,500
ඉඩම් ප්‍රත්‍යාගණනය	-	5,000		5,000
කාලවිෂේෂීය ලාභය	-		71,858	71,858
2023/3/31 ට ගේෂය	120,000	5,000	91,358	216,358

(ලක්ෂ 03)

(d)

සටහන 04 - දේපල, පිරියත සහ උපකරණ වෙනස්වීම් දැක්වෙන සටහන

පිරිවැය / ප්‍රත්‍යාගණන මිල ඉඩම් යන්තු මෝටර රථ එකතුව

පිරිවැය / ප්‍රත්‍යාගණන	ඉඩම්	ගොඩනැගිලි	යන්තු	මෝටර රථ	වත්කම් හා විතා කිරීමේ අයිතිය	එකතුව
පිරිවැය / ප්‍රත්‍යාගණන ආරම්භක ගේෂය	70,000	45,000	44,000	17,000		176,000
එකතු කිරීම					15,000	15,000
ඉවත් කිරීම / මාරු කිරීම				(7000)		(7,000)
ප්‍රත්‍යාගණනය	5,000					5,000
2023.03.31 දිනට ගේෂය	75,000	45,000	44,000	10,000	15,000	189,000
සමුව්වීත ක්ෂය						

ආරම්භක ගේපය		16,000	8,500	6,000		30,500
වර්ෂය සඳහා ක්ෂය		900	8,800	2,000		14,700
ඉවත් කිරීම්						
ප්‍රත්‍යාගණන						
31.03.2023 දිනට	-	16,900	17,300	8,000	3,000	45,200
අවසන් ගේපය						
බාරණ අගය						
31.03.2023						143,800

(ලෙඛන 04)

පෙර එක -

W-01

වසර	ආරම්භක ගේපය	පොලිය	වාරිකය	ප්‍රාග්ධනය	අවසාන ගේපය
1	8,000,000	2,000,000	2,975,000	975,000	7,025,000
2	7,025,000	1,756,250	2,975,000	1,218,750	5,806,250
3	5,806,250	1,451,562	2,975,000	1,523,438	4,282,812
4	4,282,812	1,070,703	2,975,000	1,904,297	2,378,515
5	2,378,515	594,629	2,975,000	2,380,371	-

W 02 – පහත සඳහන් වියදම් අවු කිරීමෙන් පසු බද්දට පෙර ලැබය ලැබේ.

ගේපය (ගේප පිරික්සුමේ) 35,000

ක්ෂය - ගොඩනැගිලි 900

යන්ත්‍ර 8,800

විගණන ගාස්තු 500

වරිපනම් $\left[\frac{12,000 \times 3}{4} \right] = 3,000$

48,200

W 03 – බෙදාහැරීමේ වියදම්

ගේපය (ගේප පිරික්සුමේ)	=	27,000
රථ ක්ෂය	=	2,000
භාවිත අයිතිය ක්ෂය	=	<u>3,000</u>
	=	<u>32,000</u>

W 04 – මූල්‍ය වියදම්

ගේෂය (ගේෂ පිරික්සුමේ) = 8,500
 කල්ඛනා පොලී වියදම = 2,000
 = **10,500**

W 04 – වෙනත් ආදායම්

ගේෂය (ගේෂ පිරික්සුමේ) = 7,100
 බදු පොලී = 800
 අඩමාන ලෝ අධි වෙන්කිරීම = **708**
 = **8,608**

W 06

පිරිවැය	= 3,800
ශුද්ධ උපලබාධි අගය ($6,000 \times 1,000 \times 50\%$)	= <u>3,000</u>
අධි තක්සේරු වටිනාකම	= <u>800</u>

W – 07

අඩමාන ලෝ සඳහා ප්‍රතිපාදන

ලො/ලා	708	ඉ/ගෙ/ ගේෂය	1,400
පා/ගෙ/ ගේෂය	692		
			<u>1,400</u>

W3- බදු වියදම

ආදායම් බදු		
මුදල	12,400	ඉ/ගෙ/ ගේෂය
		ලො/ලා
		6,250
		පා/ගෙ/ ගේෂය
	<u>12,400</u>	<u>2,900</u>
		<u>12,400</u>
		(මුළු නොවූ 25)

නවචන ප්‍රශ්නය සඳහා යෝජිත පිළිතුරු :

පරිවෙශ්දය 04 - මූල්‍ය හා මූල්‍ය නොවන දත්ත හා තොරතුරු අර්ථ දැක්වීම

(A)

අනුපාතය	සූත්‍රය	2023
i) දළ ලාභ අනුපාතය	දළ ලාභය / විකුණුම් $\times 100$	= $136,800/360,000 \times 100$ = <u>38%</u>
ii) ජ්‍යෙෂ්ඨ අනුපාතය	ජ්‍යෙෂ්ඨ වත්කම් / ජ්‍යෙෂ්ඨ වගකීම	= $82,200/ 49,200$ = <u>1.67</u>
iii) ක්ෂේක වත්කම් අනුපාතය	ක්ෂේක වත්කම් / ජ්‍යෙෂ්ඨ වගකීම	= $(82,200 - 48,000) : 49,200$ = <u>0.69 : 1</u>

iv) වෙළඳ ගාමාන්‍ය ජායගැහී / ජායට විකුණුම් * 365	= <u>(27,000 +26,000) /2</u> x365 360,000 x 80% = <u>26,500 x 365</u> 288,000 = <u>34 දින</u>
v) තොග රදවා ගැනීමේ කාලය	= <u>(48,000 +40,000) /2</u> x365 223,200 = <u>44,000 x 365</u> 232,200 = <u>69 දින</u>
vi) තෝලන අනුපාතය	= <u>16,000/148,880</u> = <u>10.75%</u>
vii) පොලී ආවරණ අනුපාතය	= <u>(23,500 + 12,500)/12,500</u> = <u>36,000</u> 12,500 = <u>වාර 2.88</u>
viii) ලාභාංග ආවරණ අනුපාතය	= <u>18,095/3000</u> = <u>වාර 6.03</u>

(නොණු 08)

(b) කාර්යක්ෂමතාවය

අනුපාතය	රුපරට සමාගම	කර්මාන්තය
තොග රදවාගැනීමේ කාලය	දින 69	දින 55
ජය ගැනී එකතු කිරීමේ කාලය	දින 34	දින 30

SRI LANKA

තොග රදවාගැනීමේ කාලය

තොගයක් අලෙවි කිරීමේදී තොගය ව්‍යාපාරය තුළ රුදෙන කාලය කර්මාන්තයේදී දින 55 ක් වූවද රුපරට සමාගමට ඒ සඳහා දින 69 ට ආසන්න කාලයක් ගනු ලබයි. රුපරට සමාගම තොග අලෙවි කර ගැනීම සඳහා දක්වනු ලබන උනන්දුව අඩු බව මින් ගෙනහැර දක්වයි. තවද පාරිභෝගික අවශ්‍යතා සෞයා නොබලා තොග මිලදී ගැනීම තුළ සෙමින් වලනය වන තොග පැවතීමද මෙයට හේතුවිය හැකිය. තොග කළමණාකරණය අතින් බලන කළ සමාගම දුරටත් තත්ත්වයක සිටිනු ඇත.

ජය ගැනී එකතු කිරීමේ කාලය

ජය එකතු කර ගැනීම සම්බන්ධයෙන් බලන විවිධ සමාගම ඒ සඳහා කර්මාන්තයෙහි අනෙකුත් ආයතන වලට සාපේක්ෂව වැඩි කාලයක් ගනු ලබයි. කර්මාන්තයේ ජායගැනීමෙහිගෙන් මුදල් අයකර ගැනීම සඳහා සාමාන්‍යයෙන් දින 30 ක් ගත කළද රුපරට සමාගම ඒ සඳහා දින 34 ක් ගත කරනු ලබයි. ජයට විකිණීමේදී නුසුදුසු ජය අනුමත කිරීමක් හෝ ජය එකතු කර ගැනීමේ ක්‍රියාවලියෙහි අකාර්යක්ෂම බවත් පෙන්නුම් කරයි.

දුවසිලතාවය

අනුපාතය	රජරට සමාගම	කර්මාන්තය
ඡංගම අනුපාතය	1.67	2
ක්ෂණික වත්කම් අනුපාතය	0.6	0.9

ඡංගම අනුපාතය

කර්මාන්තයේ ඡංගම අනුපාතය 2 ක් වන අතර රජරට සමාගමේ ඡංගම අනුපාතය 1.67 කි. ඉන් අදහස් වන්නේ රජරට සමාගමට වඩා කර්මාන්තයේ අනෙකුත් ආයතන ඡංගම වගකීම් වලට මූහුණ දීම සඳහා ඡංගම වත්කම් පවත්වාගෙන යයි. ඡංගම අනුපාතය අතින් බලන කළ රජරට සමාගමේ දුවසිලතාවය දුර්වල තත්ත්වයක පවතී.

ක්ෂණික වත්කම් අනුපාතය

ක්ෂණික වත්කම් අනුපාතයෙන් අදහස් කරනුයේ ඡංගම වගකීම් සඳහා මූහුණ දීමට ඇති දුවසිල ඡංගම වත්කම් කොපමණ ප්‍රමාණයක් පවතින්නේද යන්නයි. එම අනුපාතය ගෙන බැලුවද රජරට සමාගම ඡංගම වගකීම් 1 සඳහා ක්ෂණික වත්කම් 0.6 ක්ද කර්මාන්තය 0.9 ක්ද පවත්වාගෙන යන බවයි. ඒ අනුව දුවසිලතාවය අතින් රජරට සමාගම සිටිනුයේ දුර්වල තත්ත්වයකයි.

(කොණු 04)
(මුළු ලකුණු 12)

10 වන ප්‍රශ්නය සඳහා යෝජිත පිළිතුරු :

පරිවිෂේෂ 05 || කොටස - ඒකාබද්ධ මූල්‍ය ප්‍රකාශන

(a).

අත්පත් කරගැනීමේ කිරීතිනාමය

ආයෝජනය	රු.මිලියන
+ පාලනය තොවන නිමිකමෙහි බාරණ අගය	500
	140
	640

අමු කලා

හඳුනා ගන්නා ලද ඉද්ධ වත්කම් වල සාධාරණ වටිනාකම (600)

කිරීතිනාමය 40

(කොණු 03)

(b).

සීමා සහිත අමිතා පොදු සමාගම

2023/03/31 අවසන් වර්ෂය සඳහා ඒකාබද්ධ විස්තීර්ණ ආදායම ප්‍රකාශය

(රු.'000)

විකුණුම් (1,050,000+550,000-144,000)	1,456,000
විකුණුම් පිරිවැය (651,000+330,000-144,000+7,500)	(844,500)
දළ ලාභය	611,500

වෙනත් ආදායම්	
කළමණාකරණ ගාස්තු (24,000-24,000)	-
පොලී ආදායම (25,000 – 5,000)	20,000
මෝටර් රථ ඉවත් කිරීමෙන් ඇති වූ ලාභ (42,000+14,500-2,000)	54,500
	686,000
වියදම්	
බඳාහැරීමේ වියදම් (109,000 + 79,000 – 400)	(187,600)
පරිපාලන වියදම් (135,000+95,000-24,000)	(206,000)
මුළු වියදම්(45,000+6,000-5,000)	(46,000)
බදු පෙර ලාභය	246,400
ආදායම් බදු	(20,900)
බදු පසු ලාභය	225,500
වෙනත් විස්තීරණ ආදායම්	30,000
මුළු විස්තීරණ ආදායම්	255,500

පෙර වැඩි

$$W1 - උපලබධි නොවූ ලාභය = \frac{45,000}{120} * 20 = 7,500$$

W2 - රථය විකිණීමෙන් ලද උපලබධි නොවූ ලාභය

$$\begin{aligned} \text{විකුණුම් මිල} &= 10,000 \\ \text{දාරණ අගය} &= (8,000) \\ \text{ලාභය} &= \underline{2,000} \end{aligned}$$

W3 - අධි ක්ෂය ප්‍රමාණය

$$\begin{aligned} \text{සම්තා පොදු සමාගම කළ ක්ෂය ප්‍රමාණය} &= 2,000 \quad (10,000/5) \\ \text{සමුහයට අනුව අවශ්‍ය ක්ෂය ප්‍රමාණය} &= \underline{(1,600)} \quad (8,000/5) \\ \text{අධි ක්ෂය ප්‍රමාණය} &= \underline{400} \end{aligned}$$

W4 - අන්තර් සමාගම් ගනුදෙනු

- අන්තර් සමාගම් විකුණුම් රු.144,000
- අන්තර් සමාගම් කළමණාකරණ ගාස්තු රු 2,000 * 12 = 24,000
- අන්තර් සමාගම් පොලිය රු.5,000

(කේඛ 10)

(මුළු කේඛ 13)

C කොටසෙහි අවසානය

Notice:

These answers compiled and issued by the Education and Training Division of AAT Sri Lanka constitute part and parcel of study material for AAT students.

These should be understood as Suggested Answers to question set at AAT Examinations and should not be construed as the “Only” answers, or, for that matter even as “Model Answers”. The fundamental objective of this publication is to add completeness to its series of study texts, designs especially for the benefit of those students who are engaged in self-studies. These are intended to assist them with the exploration of the relevant subject matter and further enhance their understanding as well as stay relevant in the art of answering questions at examination level.

© 2021 by the Association of Accounting Technicians of Sri Lanka (AAT Sri Lanka). All rights reserved.
No part of this document may be reproduced or transmitted in any form or by any means, electronic,
mechanical, photocopying, recording or otherwise without prior written permission of the Association
of Accounting Technicians of Sri Lanka (AAT Sri Lanka)